

Това означава, че те от дълго време са били в постоянни тесни контакти с местното население, приели са неговата вяра и именна система, говорили са езика му.

Първият документ от Османския период, в който е регистрирано наличието на значително по брой ромско население в нашите земи, е тимарският регистър на Никополския санджак, датиран около 1430 г., в който са отбелязани 431 цигански домакинства, представляващи 3,5% от вписаните в регистъра. Не може да се определи точно каква част от тях са водили уседнал живот, но още през XV в. в Софийско е регистрирано селото Дабижив, състоящо се от 15 пълни и 3 вдовишки домакинства - всичките цигани.

В данъчен регистър на Румелийското население от 1475 г. е отбелязано, че и циганите християни, и циганите мюсюлмани плащат по 13 акчета харач годишно, като от този данък са освободени само циганите, които живеят в крепостите и обслужват османските войски.

В друг Османски регистър - от 1487-89 г., са посочени домакинствата на цигани християни, плащащи джизие (по 25 акчета годишно) и допълнителни данъци - испенче и кръвнина.

Заедно с османците на Балканите пристигат нови групи цигани, значителна част от които са приели исляма още преди появата си в Европа. Част от тях са обслужвали армията на завоевателите, главно като занаятчии, обоз и музиканти. Другите просто са се присъединили към победителите в търсенето на по-добри условия за живот.

През XVI в. се появяват и първите закони, насочени специално към циганите по нашите земи. През 1530 г. султан Сюлейман Великолепни издава "Закон за циганите във вилаета Румели", а през 1541 г. е издаден и друг закон - за управителя на циганския санджак. В тях се регламентира събирането на данъчните вземания от ромите и се забранява съжителството и съвместното чергаруване на циганите мюсюлмани и християни (Гълъбов 1961).

Наличните извори дават на изследователите основание да считат, че голяма част от циганите на Балканите под османска власт още през XVI в. са били уседнали или поне са имали постоянни жилища. Те се занимавали с множество занаяти, но с най-големи данъчни привилегии са се ползвали изпълняващите някои спомагателни функции във